

Hankekoordinaattori Suvi Pennanen (takana) ja perhehoitaja Sanna Rannikko muistuttavat, että myös nuorisoikäisten perhehoito on mahdollista, kunhan perhehoitajien saamaan tukeen panostetaan aidosti.

INTENSIIVINEN TUKI AUTTAA JAKSAMAAN

Pirkanmaalla kehitetään tehostettua mentorointia tukemaan perhehoitajia, joiden perheessä on mielenterveys- tai päihdeoireilivia nuoria. Tavoitteena on, että yhä useampi nuori voisi kasvaa perheessä laitoksen sijaan. Perhehoitaja Sanna Rannikko haluaa antaa nuorille mahdollisuuden.

TEKSTI & KUVA OLLI KOIKKALAINEN

THL:n valtakunnalliset tilastot puhuvat karua kieltään: Alle kouluikäisistä huostassa olevista lapsista yli 90 prosenttia asuu sijaisperheissä, mutta huostassa olevista teini-ikäisistä selvä enemmistö on laitoksissa.

Laitosasuminen voi olla joillekin lapsille ja nuorille heidän etuaan parhaiten vastaava ratkaisu. Huomattava määrä laitoksissa asuvista alaikäisistä voisi kuitenkin pärjätä hyvin sijaisperheessä, kunhan heidän arkeensa varmistetaan riittävän vahva ja oikea-aikainen tuki.

Suomen suurimmalla hyvinvointialueella Pirkanmaalla on kehitetty viime vuodesta lähtien uusia tukirakenteita, joiden turvin nykyistä useampi kotinsa ulkopuolelle sijoitettu nuori voisi asua perhehoidossa. Kehittämisestä vastaa Nuorille parasta perhehoitoa Pirkanmaalla -hanke eli Nuppe, jossa myös Perhehoitoliitto on mukana.

Myös Pirkanmaalla nuorisoikäisten perhehoidon osuuden kasvattamisessa on valtavasti potentiaalia. Hyvinvointialueen lastensuojelun tilastojen mukaan viime vuonna pitkäaikaisen asuinpaikan sijaisperheestä sai kahdeksan 12–17-vuotiasta nuorta ja 206 samanikäistä nuorta ohjattiin asumaan laitoshoittoon.

– Teini-ikäiset ansaitsevat perheen ja kodin siinä missä nuoremmatkin. Nuorten kohdalla olisi hyvä pohtia nykyistä useammin porukalla, mitkä tekijät oikeasti estävät perhehoidon ja mitkä välttämättä eivät, Nuppe-hankkeen hankekoordinaattori **Suvi Pennanen** sanoo.

NUPPE-HANKKEESSA KEHITETÄÄN perhehoitajien, perhehoidossa olevien nuorten ja heidän vanhempiensa tukirakenteita. Tarkoitus on lisätä moniammatillisen yhteistyön keinoin osaamista vastata mielenterveys- ja päihdeoireiluun, joka on yleistä kotinsa ulkopuolelle sijoitetuilla nuorilla.

Jotta nuorten mahdollinen oireilu ei kuormittaisi perhehoitajia kohtuuttomasti, perhehoitajien tukipalelin lisäosaksi on kehitteillä intensiivimentoroinnin malli. Kehittämistyössä on aktiivisesti mukana myös kuusi perhehoitajaa.

Yksi heistä on vesilahtelainen **Sanna Rannikko**. Hän tarjoaa perheessään sekä pitkäaikaista että päivityksellistä perhehoitoa eri-ikäisille lapsille, myös nuorisoikäisille. Rannikko on lisäksi kokenut perhehoidon mentori.

– Mentoroinnin vahvuus on siinä, että mentori ja aktori tunnista-

vat rajapinnan, mistä jossain hankalassa tilanteessa on kyse. Se, että molemmat ovat perhehoitajia, auttaa myös luottamuksen luomisessa. Tärkeintä ei ole löytää valmiita ratkaisuja, vaan luoda toivoa ja antaa perspektiiviä, hän sanoo.

TAVALLISESSA MENTOROINNISSA Sanna Rannikko tapaa aktoriaan yleensä kerran kuussa ja on lisäksi tarpeen mukaan yhteyksissä hänen kanssaan. Intensiivimentoroinnin on nimensä mukaisesti tarkoitus olla tätä tiiviimpää ja joustavampaa.

– Olemme puhuneet alustavasti, että sitä voisi olla maksimissaan noin kaksi tuntia viikossa rajatun aikaa, esimerkiksi 1–3 kuukautta. Sen jälkeen tuki voisi jatkua tarpeen mukaan tavallisena mentorointina. On tärkeää vetää rajat, koska mentorin ei ole tarkoitus päivystää eikä korvata muita tukimuotoja, Suvi Pennanen sanoo.

Mentorointi on aina tavoitteellista, ja mentorille kuuluu maksaa palkkiota. Mentorit myös koulutetaan tehtävänsä. Intensiivimentoreille on valmisteilla oma täydennyskoulutus, joka voisi tarjota eväitä esimerkiksi keskimääräistä vahvempaan mentalisaatio-osaamiseen ja traumaymmärryksen.

Hanke alkaa valmentaa ensimmäisiä intensiivimentoreita tänä vuonna. Tavoitteena on valmentaa myös lisää perhehoitajia, jotka ovat kiinnostuneita tarjoamaan sijaisperheen keskimääräistä vaativampaa tukea tarvitseville 10–17-vuotiaille.

Sanna Rannikko kannustaa perhehoidon organisaatioita ja perhehoitajia antamaan yhä useammalle nuorelle mahdollisuuden perhehoitoon.

– Työntekijöiden olisi tärkeää uskaltaa tarjota perhehoitajille myös teini-ikäisiä, jos heidän katsotaan soveltuvan perhehoitoon. Myös nuorten kanssa kyse on pääasiassa ihan perusarjen rakentamisesta. Kun se saadaan rullaamaan, myös kuntoutuminen voi alkaa. Välillä voi olla henkisesti raskasta ottaa vastaan nuoren tunnekuormaa, mutta siinä ovat apuna ammatillaiset ja mentorointi, hän muistuttaa. ■

KIINNOSTUITKO? > Intensiivimentorina toimiminen edellyttää, että on ensin koulutautunut perusmentorointiin. Perhehoitoliiton seuraava perusmentorointikoulutus alkaa maaliskuussa 2027. Lue lisää lehden sivulta 33 tai verkosta: > <https://www.perhehoitoliitto.fi/tapahtumat>

